

Kraków, 19.02.2024 r.

**Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuki
muzyczne doktorowi Maciejowi Adamczakowi**

Podstawowe dane o recenzencie:

dr hab. Adam Kowalewski

Akademia Muzyczna

im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

Wydział Jazzu i Muzyki Rozrywkowej

Zlecniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

Rada do Spraw Dyscypliny- Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie działając na podstawie art. 221 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), § 8 oraz § 10 ust. 2 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, a także uchwały Nr 31/2019 Senatu Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dnia 26 września 2019 r., z późn. zm. zgodnie z uchwałą nr 30/2023 z dnia 27 października powołała moją osobę do roli recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne , wszczętego na wniosek dr. Macieja Adamczaka.

Do pisma nadesłanego mi przez Przewodniczącą Rady Dyscypliny – Sztuki Muzyczne została dołączona dokumentacja oraz zapis dzieła artystycznego.

Przedstawiona dokumentacja została właściwie opracowana w zakresie formalnego układu materiału, stanowiącego podstawę do opiniotwórczej recenzji.

Podstawowe dane o habilitancie:

Dr Maciej Adamczak bez wątpienia należy do czołówki polskich kontrabasistów jazzowych. Stopień magistra sztuki w zakresie gry na kontrabasie uzyskał w roku 2001, na Wydziale Jazzu i Muzyki Estradowej Akademii Muzycznej w Katowicach w klasie kontrabasu prof. Jacka Niedzieli- Meiry. Następnie w roku 2017 na Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, na Wydziale Instrumentalnym, uzyskał stopień doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Tytuł rozprawy doktorskiej Macieja Adamczaka to: „Muzyka filmowa Bronisława Kapera jako źródło inspiracji w muzyce jazzowej”. Promotorem w jego przewodzie doktorskim był prof. Jacek Niedziela - Meira.

Dr Maciej Adamczak współpracował i nagrywał z muzykami takiego formatu jak: Janusz Muniak, który to jak sam wspominał w swoim autoreferacie był inspiracją i jednym z powodów dla których swoje życie związał właśnie z artystycznym Krakowem. Ponadto współpracował z Tomaszem Szukalskim, Piotrem Baronem, Andrzejem Olejniczakiem, Janem Jarczykiem, Joachimem Menclem, zespołem New Bone, Pawłem Kaczmarczykiem, Jarkiem Besterem, Grażyną Auguścik i innymi. Występował na wielu koncertach i prestiżowych festiwalach w Polsce oraz kilkunastu krajach świata.

Jest również cenionym pedagogiem. W swoim autoreferacie mocno zaakcentował kim wg. niego jest prawdziwy pedagog, nauczyciel i jak ważne jest właśnie nieustanne samodoskonalenie się. W latach 2002 do 2005 wykładał w klasie kontrabasu i gitary basowej na studiach zaocznych w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej,. Natomiast od roku 2007 do chwili obecnej w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, na Wydziale Instrumentalnym w Katedrze Jazzu jest wykładowcą klasy kontrabasu na stanowisku adiunkta.

Ocena autoreferatu:

Autoreferat dr. Macieja Adamczaka jest przez niego napisany w sposób bardzo przejrzysty i klarowny. Został podzielony na kilka części. Habilitant podaje w nim podstawowe fakty dotyczące kształcenia się i uzyskanych stopni naukowych oraz

przebiegu dotychczasowego zatrudnienia jak i kariery artystycznej i naukowej. Najbardziej rozbudowaną część stanowi opis dzieła artystycznego wskazanego przez habilitanta „Noli me tangere” ,będącego autorskim projektem słowno- muzycznym. Autoreferat został też opatrzoney wybranymi tekstami z Pisma Świętego, do których została skomponowana muzyka. Następnie dr Maciej Adamczak przechodzi do podsumowania swojej kariery zawodowej oraz aktywności artystycznej i naukowej. Ostatnia część poświęcona jest przedstawieniu osiągnięć dydaktycznych, gdzie pojawiają informacje na temat wykształconych przez habilitanta absolwentów. Warto podkreślić, że suche fakty przedstawione w autoreferacie opatrzone są emocjonalnymi komentarzami. Dr Maciej Adamczak jasno precyzuje i wskazuje swoje największe inspiracje, które miały wpływ na jego dalsze życie- chociażby poruszony już wątek współpracy z Januszem Muniakiem. Na uwagę zasługuje również wątek związany z pracą dydaktyczną, gdzie habilitant jasno deklaruje czym jest dla niego praca pedagoga.

W mojej opinii przedstawiony autoreferat jest wzorcowy zarówno pod względem stylistyki, formy jak i treści. Dr. Macieja Adamczaka mogę śmiało powiedzieć, że cechuje erudycja i niezwykła wrażliwość połączona z kunsztem.

Ocena dzieła artystycznego:

Wskazane przez dr. Macieja Adamczaka kluczowe osiągnięcie, na którym opiera swój wniosek habilitacyjny to autorski projekt słowno-muzycznego pt. „*Noli me tangere*”. Jak podaje habilitant jego celem jest próba odczytania archetypu postaci Marii Magdaleny oraz jego znaczenia we współczesnym kontekście religijno-kulturowym. Nagranie zrealizowano podczas koncertu w dn. 8 października 2022, w Sanktuarium Matki Bożej Dzikowskiej w Tarnobrzegu.

Zapis koncertu „*Noli me tangere*” zawiera utwory zatytułowane:

1. Veni, Creator Spiritus 3:02 (Raben Maur, opr. Maciej Adamczak)
2. Łk 8 4:42 (Maciej Adamczak)
3. Pnp 8 3:13 (Tomasz Samulnik OP)
4. J 19 3:42 (Maciej Adamczak)
5. Jezu, Tyś cały 1:26 (Feliks Rączkowski, opr. Maciej Adamczak)
6. Mt 27 6:58 (Ula Rogala)
7. PnP 3 5:55 (Maciej Adamczak)
8. J 20 6:15 (Paweł Bębenek)
9. Noli me tangere 2:31 (Ula Rogala, Olga Trzebicka)
10. Mk 16 2:55 (Maciej Adamczak)

11. Rz 8 2:41 (Tomasz Samulnik OP)

Autorzy kompozycji: Ula Rogala (6,9), Olga Trzebicka (9), Paweł Bębenek (8), Tomasz Samulnik OP (3,11), Maciej Adamczak (2, 4, 7, 10 oraz aranżacja 1, 5)

Wykonawcy:

Soliści:

Piotr Baron – saksofon tenorowy

Daria Lahotska – sopran

Marcin Wasilewski-Kruk – baryton, przygotowanie i prowadzenie chóru

Maciej Adamczak – kontrabas

Chór „*Duc in Altum*”, w składzie:

Soprany: Małgorzata Gadomska, Anna Kanarkiewicz, Łucja Nowak, Bożena Solarz.

Warto nadmienić, że wskazane dzieło artystyczne habilitanta, to nie tylko zapis projektu słowno- muzycznego, jest to zdecydowanie coś więcej. W praktyce są to koncerty połączone z krótkimi wykładami specjalistów różnych dziedzin takich jak: filozofia, historia, literatura, teologia biblijna, psychologia itd. Tematem wykładów jest postać Św. Marii Magdaleny i jej rola jaką odgrywa w tradycji chrześcijańskiej i szeroko rozumianej kulturze, a także w odniesieniu do miejsca i roli kobiet w aktualnej sytuacji społecznej. Dzięki przyznanemu stypendium, udało się zorganizować kilka takich interdyscyplinarnych spotkań. Wszystko to świadczy o szerokim spektrum zainteresowań habilitanta oraz o tym, że jego dzieło artystyczne jest synergią kilku płaszczyzn i działań.

Zapis koncertu to 11 utworów, z których część to kompozycje na kameralny chór czterogłosowy, głosy solowe (sopran, baryton) z towarzyszeniem kontrbasu i saksofonu tenorowego. Muzyka została skomponowana do wybranych tekstów z Pisma Świętego dotyczących postaci Marii Magdaleny. Zamiarem habilitanta i towarzyszących mu muzyków, było stworzenie muzycznej przestrzeni, która pozwoli na rozważanie tych tekstów. Nagrania dokonano jak wspomniałem wyżej, w kościele, co jest istotne dla akustyki i odbioru przez słuchacza nie będącego uczestnikiem koncertu. Słuchając nagrania da się odczuć kontemplacyjną i duchową atmosferę, która zachęca do rozważań duchowych oraz ma się odczucie bezpośredniego uczestniczenia w koncercie.

Wśród utworów znajdują się dwie kompozycje, częściowo improwizowane miniatury instrumentalne, kontrastujące z pozostałymi utworami chóralnymi, które w swym charakterze nawiązują do stylistyki właściwej muzyce jazzowej, czyli ostateczna ich postać za każdym razem zależy od wykonawców. Uzyskany został tu

zamierzony efekt kontrastu z utworami chóralnymi. Te utwory wykonują jedyni muzycy jazzowi uczestniczący w tym projekcie, czyli Piotr Baron i dr Maciej Adamczak.

Utwory skomponowane na czterogłosowy chór, w większości z towarzyszeniem kontrabasów i saksofonu tenorowego różnią się między sobą, zarówno pod względem zastosowanych środków kompozytorskich i wykonawczych.

Dzieło to, to niezwykle udane połączenie, wydawałoby się odległych stylistycznie gatunków takich jak jazz, muzyka klasyczna oraz dominikańska muzyka liturgiczna.

Muzyka ta jest niezwykle ascetyczna w formie. Nie ma w niej zbędnych popisów solistycznych. Poprzez różnorodność, ale zarazem oszczędność środków nie jest nachalna dla słuchacza, dzięki czemu pozwala na kontemplację. Przejmujące piękno nie musi być głośne i zawierające nadmiar dźwięków. Cisza to najpiękniejsza muzyka, i takich oddechów nie brakuje.

Na uwagę zasługują piękne linie melodyczne, wyrafinowane rozwiązania harmoniczne dające określony, niepowtarzalny wyraz. Warto zwrócić uwagę na intonację chóru, tym bardziej że jest płyta zarejestrowana na żywo, w niełatwych warunkach akustycznych, jakimi są kościoły.

Jako kontrabasista muszę powiedzieć, że jestem pełen uznania dla kunsztu kontrabasowego dr. Adamczaka. Wspaniałe, głębokie brzmienie, nienaganny rytm, intonacja, dobór dźwięków, oszczędność wyrazu, różnorodność artykulacji kontrabasowej, pizzicato, arco, wykorzystanie flażoletów, użycie urządzeń imitujących pogłos, echo, a także loopera świadczą o tym, że mamy do czynienia z artystą kompletnym.

Reasumując, oceniam dzieło wskazane do habilitacji bardzo wysoko. Projekt uważam za bardzo ciekawy i głęboki, zasługujący na szersze uznanie. Mam nadzieję, że zapis ten będzie upowszechniany w formie wydawnictwa płytowego.

Ocena osiągnięć artystycznych:

Osiągnięcia artystyczne habilitanta są liczne i bez wątpienia godne uznania. Dr Maciej Adamczak ma w swoim dorobku liczne występy ze znakomitymi artystami w prestiżowych salach koncertowych jak i na topowych festiwalach w Polsce jak i w wielu krajach świata (Francja, Niemcy, Rosja, Indie, Kuwejt, USA, Austria, Brazylia, Turcja). Imponująca jest również lista muzycznych partnerów habilitanta, z którymi koncertował (wymienieni w akapicie: podstawowe dane o habilitancie). Habilitant brał również udział w nagraniu kilkudziesięciu albumów. Przedstawiony dorobek oceniam bardzo pozytywnie. Uważam, też że jest znaczący dla kultury naszego kraju.

Ocena osiągnięć dydaktycznych i naukowych:

Osoba habilitanta jawi się jako oddany i zaangażowany pedagog. W uznaniu za zasługi i wkład pracy w na rzecz uczelni, w której pracuje, w roku 2018 otrzymał Nagrodę Rektora III stopnia oraz Medal Komisji Edukacji Narodowej. O jego osiągnięciach dydaktycznych świadczą absolwenci, którzy dziś należą do czołówki jazzmanów młodego pokolenia w Polsce (Piotr Południak, Alan Wykpiśz, Paweł Wszółek, Wojciech Szwugier, Kamila Drabek, Piotr Narajowski). Absolwenci habilitanta są również nagradzani i wyróżniani na konkursach jazzowych w kraju jak i za granicą.

Dr Maciej Adamczak może też się pochwalić ciekawym dorobkiem naukowym. Był uczestnikiem m.in. II Międzynarodowej Konferencji Naukowo- Dydaktycznej „Jazz XXI”. Kraków, 23-24 marca 2022n, na której wygłosił odczyt pt. „*Duchowość dominikańska i jazz*”.

Konkluzja:

Dr Maciej Adamczak w mojej opinii należy do czołówki polskich kontrabasistów jazzowych. Doskonale spełnia się jako pedagog. Cechuje go niezwykła skromność, nie tylko jako artysty, ale i człowieka.

Mogę śmiało stwierdzić, że jest erudytą, nie zamykającym się tylko i wyłącznie na sprawy związane z warsztatem muzycznym. Wydaje się, że ważną a może najważniejszą kwestią w sztuce i w życiu jest poszukiwanie pierwiastka duchowego .

Konkludując, z pełnym przekonaniem popieram wniosek dr Macieja Adamczaka o awans naukowy i nadanie mu stopnia doktora habilitowanego.

Adam Kowalewski